

Forældres holdninger til unges alkoholvaner 2015

- en kortlægning



Forældres holdninger til unges alkoholvaner 2015

Denne rapport er udarbejdet af Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens 'Fuld af liv'-kampagnes evalueringsenhed ved:

Christine Lind Behrens

- Analyse- og evalueringskonsulent, cand.scient.san.publ. (Folkesundhedsvidenskab)
- Ansvarlig kontaktperson for denne kortlægning – kan kontaktes på behrens@cancer.dk og tlf.: 35 25 77 36

Julie Hedegaard Mortensen

- Studentermedhjælper, stud.scient.san.publ. (Folkesundhedsvidenskab)

Christina Schiøth

- Analysemedarbejder, cand.scient.san.publ. (Folkesundhedsvidenskab)

Uddrag, herunder figurer og kortere citater, er tilladt med kildeangivelse:

Behrens CL, Mortensen JH & Schiøth C

Forældres holdninger til unges alkoholvaner 2015

Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba) 2016

Kræftens Bekæmpelse

Forebyggelse & Oplysning

Strandboulevarden 49

2100 København Ø

Tlf: 35 25 75 00

Rapporten findes udelukkende i elektronisk form og er tilgængelig via www.fuldafliv.dk

Forside: Colourbox

ISBN: 978-87-7064-311-5

Copyright©

Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba)

September 2016

Alle rettigheder forbeholdes

Forord

Alkoholindtag øger risikoen for ulykker og en lang række sygdomme – herunder kræft. Alkoholvaner grundlægges i ungdommen, og danske unge har et højt alkoholforbrug sammenlignet med unge i andre europæiske lande. Derfor har Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden siden 2014 samarbejdet om kampagnen 'Fuld af liv', der har til formål at udskyde alkoholdebuten og nedsætte alkoholforbruget blandt unge mennesker i Danmark.

'Fuld af liv'-kampagnen kommunikerer både direkte til de unge men også til de mennesker, der har betydning for – og indflydelse på – de unges alkoholvaner. Forældre spiller en stor rolle i unge menneskers liv. De opstiller regler og rammer, kommunikerer med deres børn og fungerer samtidig som rollemodeller, som børnene læner sig op ad og kopierer. Det betyder blandt andet, at forældre har afgørende betydning for deres børns alkoholvaner. Derfor er forældre en vigtig målgruppe i 'Fuld af liv'-kampagnen.

I denne rapport kortlægges forældres viden, holdninger og adfærd, når det kommer til unges alkoholvaner. De 1.763 forældre, der indgår i undersøgelsen, får både spørgsmål til unges alkoholvaner generelt og spørgsmål til deres egne børns alkoholvaner. Samtlige forældre har mindst ét barn i alderen 13-16 år.

Peter Dalum

Projektchef i Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens kampagne 'Fuld af liv'

September 2016

Indholdsfortegnelse

Sammenfatning	4
Konklusioner og anbefalinger.....	6
1. Indledning	8
2. Forældres kendskab og holdninger til danske unges alkoholforbrug generelt.....	13
3. Forældres kendskab til deres barns alkoholforbrug	16
4. Forældres holdninger til og bekymringer omkring deres barns alkoholforbrug.....	19
5. Forældres indflydelse på deres barns alkoholforbrug	22
6. Forældres viden om sammenhængen mellem alkohol og kræft	26
7. Metode	27
Litteratur	31

Sammenfatning

I denne rapport kortlægges holdninger til og viden om danske unges alkoholforbrug blandt forældre til 13-16-årige. Forældrenes spørges også til alkoholforbrug hos deres egne børn samt eventuelle bekymringer forbundet hermed. Desuden belyser rapporten forældrenes oplevede indflydelse på deres børns alkoholforbrug. Rapporten bygger på data fra en webbaseret spørgeskemaundersøgelse blandt 1.763 forældre med mindst ét barn i alderen 13-16 år, og data er indsamlet af analysebureauet Userneeds i perioden 21. september til 23. oktober 2015. Rapporten er udarbejdet af Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Alkoholkampagne 'Fuld af liv'.

Forældres kendskab og holdninger til danske unges alkoholforbrug generelt

Ifølge en undersøgelse fra Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens 'Fuld af liv'-kampagne i 2014 drikker ca. 20 % af de 15-20-årige over Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænser for alkoholindtag (1, 2)¹. I denne undersøgelse vurderer 54 % af forældrene, at 10-30 % af de 15-20-årige drikker over lavrisikogrænserne, mens 44 % overvurderer de 15-20-åriges forbrug og tror, at mindst 40 % drikker over lavrisikogrænserne.

Størstedelen af forældrene (89 %) mener, at forældre har hovedansvaret for børn og unges alkoholforbrug, når barnet er under 18 år.

Når forældre bliver bedt om at angive, hvor gamle børn og unge som minimum skal være første gang, de drikker en hel genstand, angiver 45 % en alder under 16 år, på trods af at det ifølge loven er forbudt at sælge alkohol til børn og unge under 16 år. Kun 10 % af forældrene mener, at børn og unge som minimum bør være 18 år, første gang de drikker en hel genstand.

Forældres kendskab til deres barns alkoholforbrug

89 % af forældre til 16-årige angiver, at deres barn har prøvet at drikke en hel genstand sammenlignet med 8 % af forældre til 13-årige. Andelen af forældre, der angiver, at deres barn har prøvet at være fuld, stiger også, jo ældre børnene er.

Når forældre bliver spurgt til, hvor ofte de mener, deres barn drikker alkohol, svarer 39 %, at deres barn drikker alkohol mindst én gang om måneden. 2 % svarer, at deres barn drikker alkohol 2-3 gange om ugen. Blandt forældre til 13-14-årige svarer 17-19 %, at deres barn drikker alkohol mindst én gang om måneden, men blandt forældre til 16-årige svarer 61 %, at deres barn drikker alkohol mindst én gang om måneden.

¹ Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænser for alkohol er 7 genstande pr. uge for kvinder og 14 genstande pr. uge for mænd.

Forældres holdninger til og bekymringer omkring deres barns alkoholforbrug

Blandt forældre til børn, der *ikke drikker* alkohol (n=972), glæder 92 % sig over, at barnet ikke drikker. Samtidig vurderer 87 % af forældrene, hvis barn *drikker* alkohol (n=748), barnets alkoholforbrug som værende passende.

Størstedelen af forældrene (76 %), hvis barn har prøvet at drikke en hel genstand (n=815), mener, at barnet drikker *mindre* alkohol end andre jævnaldrende unge, mens blot 1 % vurderer, at barnet drikker *mere* end gennemsnittet. 67 % af forældrene, hvis barn drikker alkohol (n=748), angiver, at de ingen bekymringer har omkring deres barns alkoholforbrug. Blandt forældre, der angiver at have bekymringer, bekymrer flest sig om risikoen for overfald og ulykker.

Forældres indflydelse på deres barns alkoholforbrug

Ni ud af ti forældre (90 %) oplever, at de har indflydelse på deres barns alkoholforbrug. Flere forældre til 13-14-årige end forældre til 15-16-årige oplever at have indflydelse på deres barns alkoholforbrug (94 % mod 87 %).

Blandt forældre, der angiver, at de har eller ønsker at have indflydelse på deres barns alkoholvaner (n=1.717), svarer godt tre fjerdedele (74 %), at de gør noget for at påvirke deres barns alkoholforbrug. De metoder, som flest forældre anvender til at påvirke deres barns alkoholforbrug, er:

- at tale med sit barn om hans/hendes alkoholforbrug (57 %),
- at forsøge at være rollemodel ved selv at begrænse sit alkoholforbrug (51 %),
- at undlade at servere alkohol for sit barn (51 %),
- at indgå alkoholaftaler med sit barn (48 %).

Blandt forældre, der *ikke* oplever at have indflydelse på deres barns alkoholforbrug, men som gerne vil have det (n=91), angiver 58 %, at den manglende indflydelse skyldes, at barnet i højere grad påvirkes af sine venner end af sine forældre. Derudover angiver 24 %, at den manglende indflydelse skyldes, at deres barn ikke lytter til dem, og andre 24 % angiver, at deres barn er gammel nok til selv at købe alkohol.

Blandt forældre, der angiver, at de ikke har indflydelse på deres barns alkoholforbrug og samtidig ikke ønsker at blande sig (n=46), angiver flest, at de ikke vil blande sig, fordi deres barn er gammel nok til at tage ansvar for sig selv.

Forældres viden om sammenhængen mellem alkohol og kræft

Når undersøgelsens forældre præsenteres for en række faktorer og skal krydse af, hvilke faktorer, der øger risikoen for kræft, er det lidt over halvdelen (56 %), der mener, at alkohol øger risikoen for kræft.

Konklusioner og anbefalinger

Konklusion

Knap ni ud af ti forældre mener, at det er forældrene, der har hovedansvaret for børn og unges alkoholforbrug, når de er under 18 år. Forældrene i undersøgelsen tager således ansvaret for deres barns alkoholforbrug på sig.

Anbefaling

Det anbefales, at 'Fuld af liv'-kampagnen fortsat arbejder for at støtte forældre i deres opgave med at udskyde alkoholdebuten og mindske alkoholforbruget hos deres barn.

Kampagnen bør blandt andet støtte forældrene i håndteringen af deres barns alkoholforbrug ved at udbrede kendskabet til kampagnens forældremateriale "Dit barn – din alkoholholdning", der netop giver konkrete redskaber til, hvordan man som forælder kan håndtere sit barns alkoholforbrug. Der kan læses mere om materialet på www.fuldafliv.dk.

Konklusion

45 % af forældrene til 13-16-årige angiver en alder *under* 16 år, når de skal vurdere, hvor gammel man som minimum bør være første gang, man drikker en hel genstand. Det på trods af at det ifølge den danske lovgivning ikke er tilladt at købe nogen former for alkohol, når man er under 16 år.

Anbefaling

Unge under 16 år bør ikke drikke alkohol. 'Fuld af liv'-kampagnen bør i højere grad informere forældre om vigtigheden af at udskyde alkoholdebuten, så forældre er motiverede til at opstille rammer og regler, der udskyder alkoholdebuten længst muligt for deres barn.

Konklusion

Tre ud af ti (29 %) af de adspurgte forældre tror, at mindst halvdelen af de 15-20-årige drikker over Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænser på 7 genstande/uge for kvinder og 14 genstande/uge for mænd. I virkeligheden er det kun omkring 10-30 % af de 15-20-årige, der drikker over Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænser.

Anbefaling

Vi skal gøre op med misforståelsen om, at langt de fleste unge har et stort alkoholforbrug. Et højt alkoholforbrug blandt unge normaliseres unødvendigt, hvis forældre (og andre i befolkningen) regner med, at flertallet af unge drikker for meget. Hvis det bliver tydeliggjort, at flertallet af unge har et ugentligt forbrug under Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænser, vil både et nej tak til alkohol og et moderat alkoholforbrug under lavrisikogrænserne i højere grad blive både normaliseret og accepteret blandt de unge, deres forældre og resten af befolkningen.

Konklusion

Næsten halvdelen af forældrene til 13-16-årige (46 %) ved ikke, at alkohol er kræftfremkaldende.

Anbefaling

'Fuld af liv'-kampagnen bør i højere grad kommunikere, at alkohol er kræftfremkaldende. Denne information vil ikke nødvendigvis få unge til at drikke mindre, men den vil kunne hjælpe til at få forældre til at forstå vigtigheden i at sætte regler og rammer for deres barns alkoholforbrug.

1. Indledning

I denne rapport belyses forældres holdninger til og viden om unges alkoholvaner. Det er relevant at belyse unges alkoholvaner ud fra et forældreperspektiv, fordi vi ved, at forældre har betydning for deres børns alkoholvaner. Rapporten bygger på svar fra 1.763 forældre med mindst ét barn i alderen 13-16 år.

Rapporten er målrettet alle – herunder politikere og presse – med interesse for unges alkoholvaner, set fra et forældreperspektiv. Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens alkoholkampagne 'Fuld af liv', der står bag rapporten, vil anvende rapportens resultater i planlægningen af den fremtidige kampagneindsats.

Baggrund

Alkohol er sundhedsskadelig og øger risikoen for en lang række fysiske, psykiske og sociale skader. Alkohol er forbundet med både ulykker, over 60 forskellige sygdomme og ca. 4.000 årlige dødsfald alene i Danmark (3, 4). Således er alkohol én af de førende risikofaktorer for sygelighed, funktionsnedsættelse og dødelighed på verdensplan (5).

Alkohol og kræft

Alkohol har siden 1988 været på verdenssundhedsorganisationen WHO's liste over stoffer, der med sikkerhed er kræftfremkaldende for mennesker (6). Alkohol øger risikoen for kræft i mundhulen, svælget, struben, spiserøret, leveren, brystet, tyk- og endetarmen, og risikoen for kræft stiger med mængden af alkohol, der indtages. I Danmark er 8 % af kræfttilfældene blandt mænd og 3 % af kræfttilfældene blandt kvinder relateret til alkoholindtag (7). Det svarer til, at ca. 1.800 danskere hvert år rammes af en alkoholrelateret kræftform, heraf er ca. 1.300 mænd, og ca. 500 er kvinder.

Alkoholvaner grundlægges i ungdommen

Unge er særlig sårbare over for alkohol. Ud over at have en krop, der stadig er under udvikling, mangler unge viden om virkningen af alkohol, og desuden kan unge have svært ved at vurdere eller regulere, hvor meget de bør drikke (3). Videnskabelige studier viser, at en tidlig alkoholdebut øger risikoen for alkoholafhængighed og alkoholmisbrug – og dermed alkoholrelaterede sygdomme senere i livet (8-11). Et amerikansk follow up-studie har eksempelvis fundet, at for hvert år, alkoholdebuten udskydes, reduceres risikoen for alkoholafhængighed med 9 % (10). Teenagere, der ikke nødvendigvis har en tidlig alkoholdebut, men blot har et stort alkoholforbrug, har desuden en øget risiko for at drikke mere end andre voksne senere i livet. Derudover har de en øget risiko for udvikling af alkoholproblemer, herunder afhængighed (12).

En undersøgelse fra 2011, baseret på data fra 36 europæiske lande, viser, at 37 % af danske 15-16-årige har drukket sig fulde mindst én gang i løbet af den seneste måned. Det er mere end i noget andet europæisk land, hvor den tilsvarende gennemsnitlige andel er 17 % (13).

Fokus for denne rapport: Forældre

En systematisk litteraturgennemgang, foretaget af 'Fuld af liv'-kampagnen i 2015, viser, at der er god evidens for, at forældre har indflydelse på deres børns alkoholforbrug (14). Det tyder eksempelvis på, at følgende faktorer blandt andet har betydning for unges alkoholvaner:

- forældres holdning til (misbilligelse/accept af) barnets alkoholforbrug,
- forældres kommunikation om alkohol med barnet,
- forældres opdragelsesstil, herunder støtte og monitorering af barnet.

Eftersom forældre har indflydelse på deres børns alkoholvaner, er det relevant at belyse forældres viden om og holdninger til deres 13-16-årige barns alkoholforbrug samt til danske unges alkoholforbrug generelt. Dette er formålet med indeværende rapport. I rapporten belyses forældres kendskab og holdninger til unges alkoholforbrug generelt samt forældres kendskab og holdninger til samt bekymringer omkring deres barns alkoholforbrug. Det belyses også, om forældre oplever at have indflydelse på deres barns alkoholvaner, og om forældre ved, at alkohol øger risikoen for kræft.

Det er første gang, 'Fuld af liv'-kampagnen laver en rapport med fokus på forældres holdninger til unges alkoholvaner. Kampagnen har tidligere offentliggjort rapporter, der belyser unges alkoholvaner, og en enkelt rapport, der belyser 15-64-årige danskeres holdninger til unges alkoholvaner. Alle tidligere rapporter fra 'Fuld af liv'-kampagnen kan findes på www.Fuldafliv.dk – under "Rapporter og forskning".

Alkoholkampagnen 'Fuld af liv'

Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Alkoholkampagne 'Fuld af liv' blev igangsat i 2014 og har tre overordnede målsætninger:

- **Unge skal starte med at drikke alkohol senere:** Andelen af de 15-årige, der har prøvet at drikke alkohol, skal nedsættes med 20 % senest i 2020.
- **Unge skal drikke mindre:** Det ugentlige alkoholforbrug for de 16-25 årige skal nedsættes med 20 % senest i 2020.
- **Færre unge skal drikke sig fulde:** Andelen af de 16-25 årige, der hver måned drikker fem genstande eller mere ved samme lejlighed (*binge-drinking*), skal nedsættes med 20 % i 2020.

Denne rapport har fokus på forældre til 13-16-årige. Det er netop i årene, fra man er 13 år, til man bliver 16 år, at langt de fleste unge mennesker drikker en hel genstand første gang (1). Derudover er det også en aldersgruppe, hvor unge stadig lytter til deres forældre.

En indsats målrettet forældre til denne aldersgruppe vil derfor primært kunne påvirke målsætningen om at udskyde alkoholdebuten. Det kan dog også tænkes, at indsatsen kan få forældre til at påvirke de børn, der drikker alkohol, til at drikke mindre og mindre fuldsabsorienteret.

Datagrundlag

Undersøgelsen bygger på besvarelser fra 1.763 forældre til børn i alderen 13-16 år. Data er indsamlet af analysebureauet Userneeds ved brug af et internetbaseret spørgeskema i perioden 21. september til 23. oktober 2015. I spørgeskemaet, der indeholder 41 spørgsmål, spørges forældre både til deres viden og holdninger i forhold til danske unges alkoholvaner generelt og til deres viden om og holdninger til alkoholforbruget hos deres 13-16-årige barn. Derudover spørges de til deres kendskab og holdninger til kampagnen "Dit barn – din alkoholning", der blev eksekveret af "Fuld af liv"-kampagnen i september 2015.

Undersøgelsen er nationalt repræsentativ i forhold til forældres køn, barns alder og region.

Der, hvor der er signifikante forskelle i forhold til forældres køn, barns køn, barns alder og region, rapporteres det i rapporten. Forskelle vurderes ud fra χ^2 -tests, og en p-værdi på $< 0,05$ betragtes som signifikant.

For mere information om rapportens datagrundlag og metode se kapitel 7.

Definitioner

Genstand

En hel genstand svarer til en af følgende drikke: 1 almindelig øl, 1 glas vin, 1 alkoholcider, 1 alkoholsodavand, 1 drink/cocktail, 1 stort shot (f.eks. vodka) eller 2 store shots Ga-Jol/Fisk. Desuden svarer 1 flaske vin til 6 genstande og 1 flaske sprut til 20 genstande (15). Respondenterne er blevet præsenteret for denne definition, da de udfyldte spørgeskemaet.

Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænser for alkoholforbrug

Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænser for alkoholforbrug er på 7 genstande om ugen for kvinder og 14 genstande om ugen for mænd. Holder man sig under disse grænser, har man en lav risiko for at blive syg på grund af alkohol (2).

Alkoholdebut

Alkoholdebut er defineret ved den alder, man har, første gang man drikker en hel genstand.

Alkoholforbrug

Alkoholforbrug dækker over den mængde alkohol, man indtager over en given periode – f.eks. en aften, en uge eller en måned – målt i antal genstande.

Alkoholvaner

Alkoholforbrug er en del af ens alkoholvaner, men alkoholvaner dækker også over, hvor ofte man drikker alkohol, med hvilket formål man drikker alkohol, hvilken slags alkohol man drikker mm.

Rapportens opbygning

Rapporten er inddelt i kapitler, som alle behandler hver sit tema. Kapitlerne indledes med en tekstboks, hvori der med ord beskrives, hvad figurerne i det pågældende kapitel viser. Herefter vises figurerne.

- **Kapitel 2** belyser forældres kendskab og holdninger til danske unges alkoholforbrug generelt. Forældre spørges til deres viden om, hvor mange 15-20-årige danskere der drikker over Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænser for alkoholforbrug. Derudover tager forældre i dette kapitel stilling til, hvem der har hovedansvaret, når det kommer til alkoholforbruget blandt unge, og til, hvor gamle børn som minimum bør være, første gang de drikker en hel genstand.

- **Kapitel 3** belyser forældres kendskab til deres barns alkoholforbrug. Her spørges forældre til, om deres 13-16-årige barn har haft alkoholdebut, og om han/hun har prøvet at være fuld. Forældre spørges også til, hvor ofte, de mener, at deres 13-16-årige barn drikker alkohol.
- I **kapitel 4** bliver forældre bedt om at forholde sig til deres 13-16-årige barns alkoholforbrug: Drikker deres barn mere eller mindre end andre børn på samme alder? Mener forældrene, at barnet drikker for meget (eller for lidt)? Og har forældrene bekymringer omkring barnets alkoholforbrug?
- I **kapitel 5** belyses forældres indflydelse på deres barns alkoholforbrug. Oplever forældre, de har indflydelse på alkoholforbruget hos deres barn på 13-16 år? Forsøger forældre at påvirke deres barns alkoholforbrug og hvordan?
- I **kapitel 6** belyses forældres viden om sammenhængen mellem alkohol og kræft.
- I **kapitel 7** gennemgås den metode, der ligger til grund for dataindsamling og afrapportering i forbindelse med denne rapport.

2. Forældres kendskab og holdninger til danske unges alkoholforbrug generelt

Forældres kendskab til danske unges alkoholforbrug generelt

Ifølge en undersøgelse, udført af Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens 'Fuld af Liv'-kampagne i 2014, drikker ca. 20 % af de 15-20-årige over Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænser (7 genstande om ugen for kvinder og 14 genstande om ugen for mænd) (1). Måske er den reelle andel lidt højere eller lidt lavere, men det tyder på, at det er et mindretal af de 15-20-årige, der drikker over Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænser.

Figur 2.1.

- 54 % af de adspurgte forældre vurderer, at andelen af 15-20-årige, der drikker over Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænser, ligger på 10-30 %. 44 % af forældrene overvurderer de unges alkoholforbrug og tror, at 40 % eller flere af de 15-20-årige drikker over lavrisikogrænserne.

Forældres holdninger til, hvem der har hovedansvaret for unges alkoholforbrug

Figur 2.2.

- Størstedelen (89 %) af forældrene mener, at forældre har hovedansvaret for børn og unges alkoholforbrug, når barnet er under 18 år. 6 % af forældrene mener, at de unge selv har hovedansvaret for eget alkoholforbrug.

Figur 2.3.

- Flere mødre end fædre mener, at forældre har hovedansvaret for børn og unges alkoholforbrug, når barnet er under 18 år (91 % mod 87 %).
- 8 % af fædrene mener, at de unge selv har hovedansvaret for deres alkoholforbrug, når de er under 18 år, mens dette gælder for 4 % af mødrene.

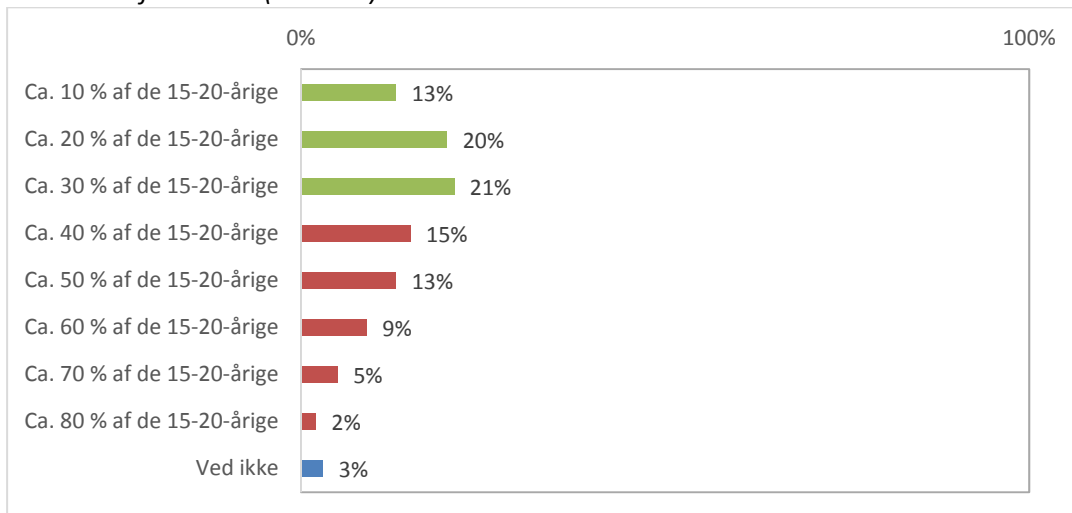
Forældres holdninger til, hvor gamle børn og unge *som minimum* bør være første gang, de drikker en hel genstand

Figur 2.4.

- Når forældre skal angive, hvor gamle børn og unge *som minimum* skal være første gang, de drikker en hel genstand, angiver 45 % en alder under 16 år. Og det er på trods af, at det ifølge lovgivningen ikke er lovligt at købe nogen former for alkohol, når man er under 16 år.
- 10 % af forældrene mener, at børn og unge *som minimum* bør være 18 år eller derover første gang, de drikker en hel genstand.
- Flere fædre end mødre angiver en alder under 16 år, når de skal angive, hvor gamle børn og unge *som minimum* skal være første gang, de drikker en hel genstand (50 % mod 41 %).

Forældres kendskab til unges alkoholforbrug generelt

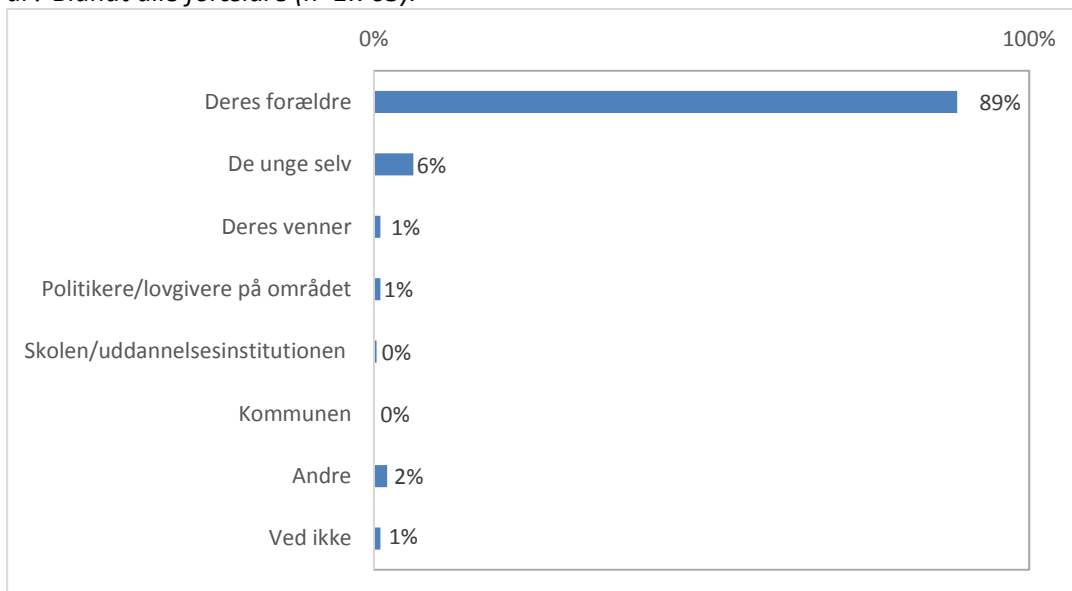
Figur 2.1. Hvor mange procent af 15-20-årige i Danmark tror du, der drikker over Sundhedsstyrelsens lavrisiko-genstandsgrænser? (7 genstande pr. uge for kvinder og 14 genstande pr. uge for mænd). Blandt alle forældre* (n=1.763).



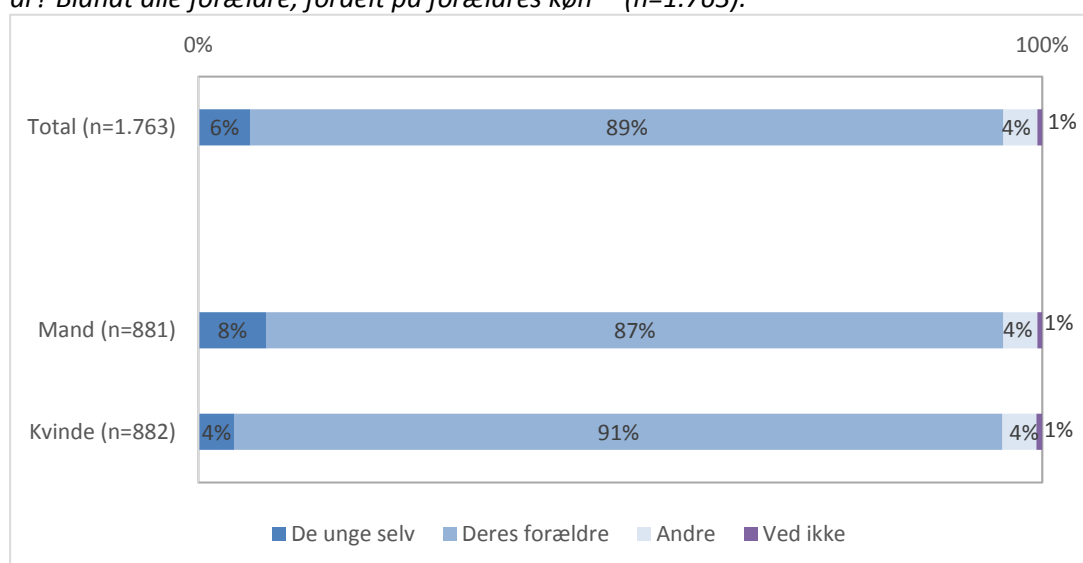
* Ingen underanalyser, da der hverken er signifikant forskel på forældres køn, barns køn og alder eller på region.

Forældres holdninger til, hvem der har hovedansvaret for unges alkoholforbrug

Figur 2.2. Hvem, synes du, har hovedansvaret for børn og unges alkoholforbrug, når de er under 18 år? Blandt alle forældre (n=1.763).



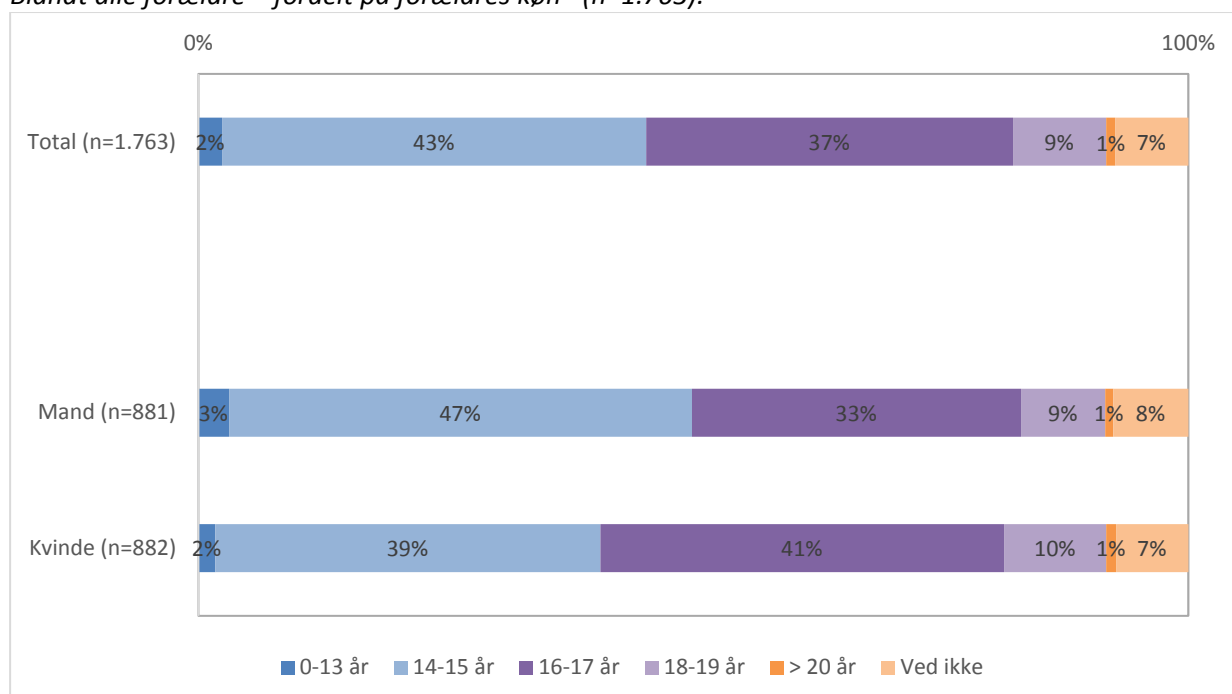
Figur 2.3. Hvem, synes du, har hovedansvaret for børns og unges alkoholforbrug, når de er under 18 år? Blandt alle forældre, fordelt på forældres køn*² (n=1.763).



*Ingen signifikant forskel på barns køn og alder eller på region.

Forældres holdninger til, hvor gamle børn og unge som minimum bør være første gang, de drikker en hel genstand

Figur 2.4. Hvor gamle, mener du, børn og unge som minimum bør være, før de første gang drikker en hel genstand? Åben svarkategori omkodet til kategorier. Blandt alle forældre – fordelt på forældres køn* (n=1.763).



*Ingen signifikant forskel på barns køn og alder eller på region.

² Kategorierne "deres venner", "politikere/lovgivere på området", "skolen/uddannelsesinstitutionen" og "kommunen" fra figur 2.2. er i figur 2.3. slået sammen til kategorien "andre".

3. Forældres kendskab til deres barns alkoholforbrug

Forældres kendskab til om deres barn har haft sin alkoholdebut

Figur 3.1.

- 46 % af forældrene angiver, at deres barn har prøvet af drikke en hel genstand. Kun 2 % angiver, at de ikke ved, om deres barn har prøvet at drikke en hel genstand.
- 89 % af forældrene til 16-årige angiver, at deres barn har prøvet at drikke en hel genstand. Dette gælder tilsvarende for 8 % af forældrene til 13-årige. Andelen af børn, der har haft alkoholdebut, stiger således, jo ældre barnet bliver.

Forældres kendskab til om deres barn har prøvet at være fuld

Figur 3.2.

- 39 % af de forældre, der angiver, at deres barn har prøvet at drikke en hel genstand (n=815), angiver, at deres barn har prøvet at være fuld. Det svarer til 18 % blandt alle forældre i undersøgelsen (fremgår ikke af figur).
- 68 % af forældrene til 16-årige, hvis barn har prøvet at drikke en hel genstand, angiver, at deres barn har prøvet at være fuld. Dette gælder tilsvarende for 13 % af forældrene til 13-årige. Tendensen er således den samme, når man kigger på fuldsksdebut, som når man kigger på alkoholdebut: Kun få af de 13-årige har prøvet det, men når alderen kommer op på 16 år, har flertallet af de unge prøvet det.

Forældres kendskab til hvor ofte deres 13-16-årige barn drikker alkohol

Figur 3.3.

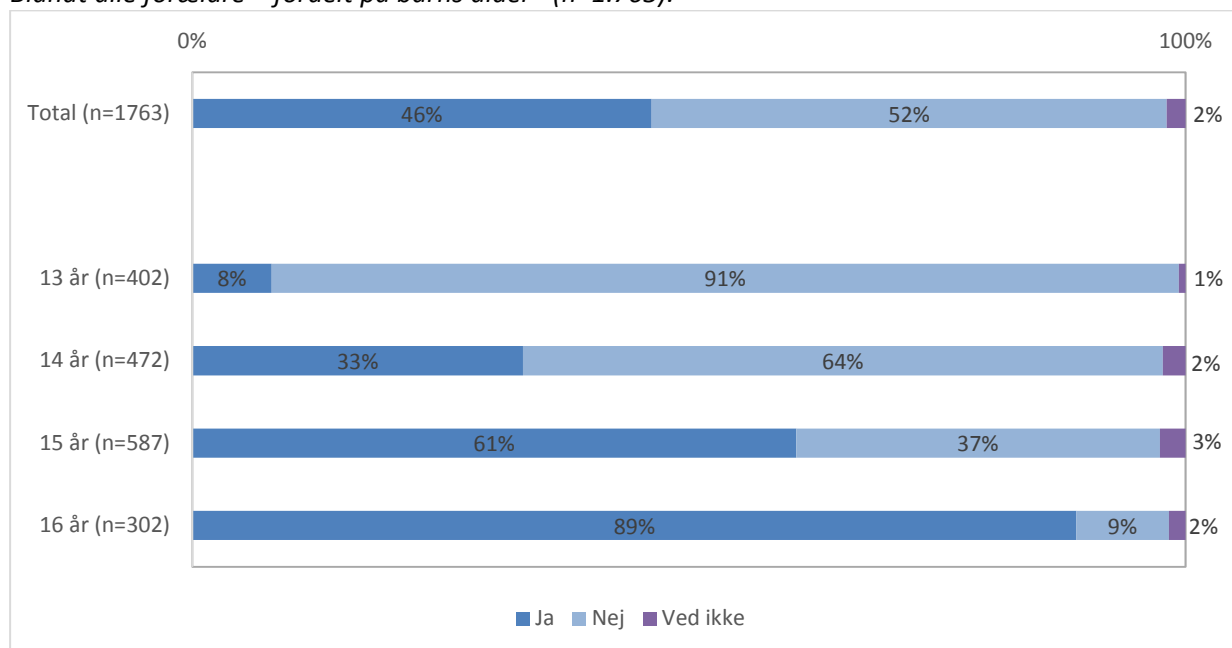
- Lidt over halvdelen (53 %) af forældrene angiver, at deres barn drikker alkohol sjældnere end én gang om måneden. En femtedel (20 %) angiver, at deres barn drikker alkohol ca. én gang om måneden, mens 19 % angiver, at barnet drikker 2-4 gange om måneden eller oftere.

Figur 3.4.

- 44 % af fædre angiver, at deres barn drikker alkohol mindst én gang om måneden sammenlignet med 35 % af mødre.
- 61 % af forældrene til 16-årige angiver, at deres barn drikker alkohol mindst én gang om måneden. Dette gælder for 19 % af forældrene til 13-årige. Igen ses det, at alkohol bliver mere og mere udbredt, når alderen stiger fra 13 til 16 år.

Forældres kendskab til om deres barn har haft sin alkoholdebut

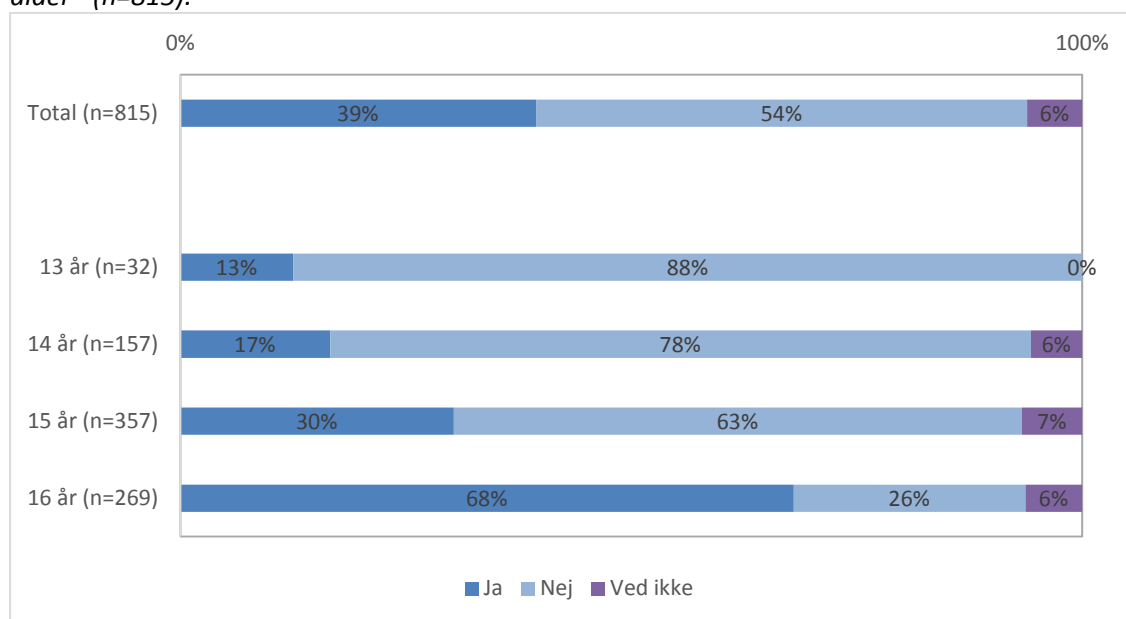
Figur 3.1. Har dit barn prøvet at drikke en hel genstand?
Blandt alle forældre – fordelt på barns alder* (n=1.763).



*Ingen signifikant forskel på forældres køn, barns køn og på region.

Forældres kendskab til om deres barn har prøvet at være fuld

Figur 3.2. Har dit barn prøvet at være fuld?
Blandt forældre, der angiver, at deres barn har prøvet at drikke en hel genstand – fordelt på barns alder* (n=815).

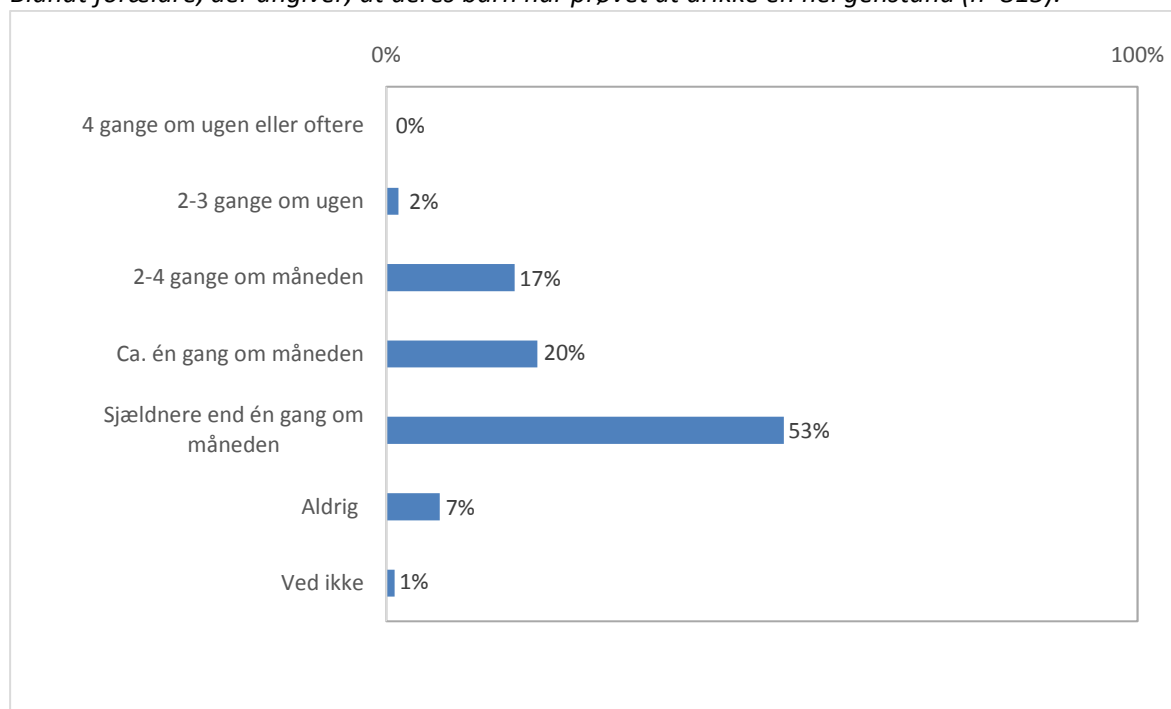


*Ingen signifikant forskel på forældres køn, barns køn og på region.

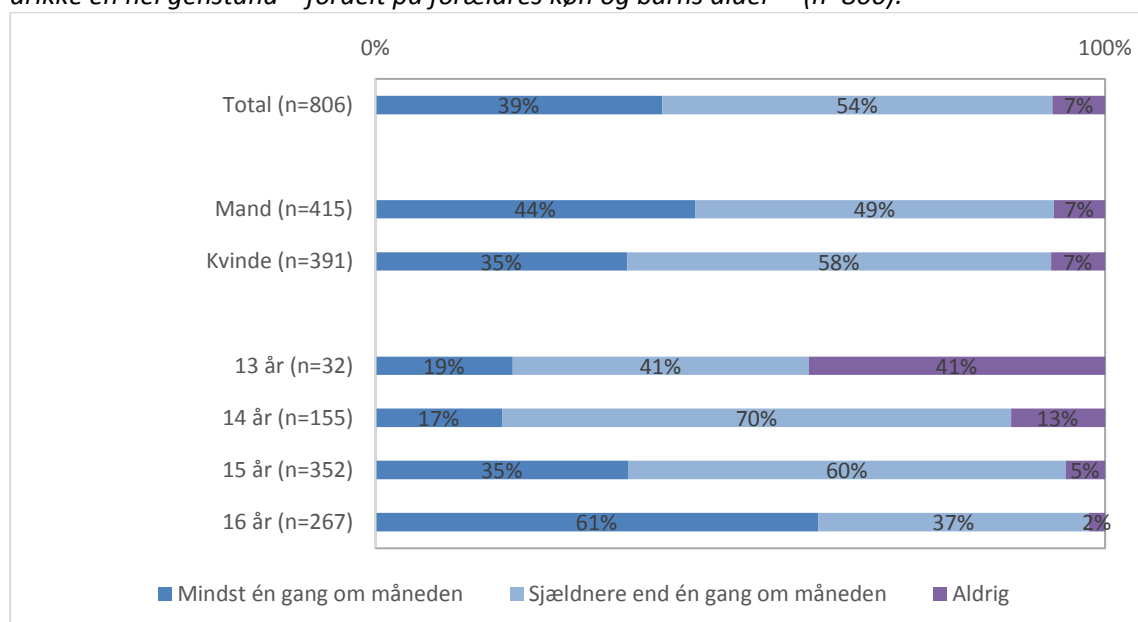
Forældres kendskab til hvor ofte deres 13-16-årige barn drikker alkohol

Figur 3.3. Hvor ofte drikker dit barn alkohol?

Blandt forældre, der angiver, at deres barn har prøvet at drikke en hel genstand (n=815).



Figur 3.4. Hvor ofte drikker dit barn alkohol? Blandt forældre, der angiver, at deres barn har prøvet at drikke en hel genstand – fordelt på forældres køn og barns alder*³ (n=806).



*Ingen signifikant forskel på barns køn og på region.

³ Grundet få svar i kategorierne i figur 3.3. er disse omkodet til følgende tre kategorier: 1) Drikker alkohol mindst én gang om måneden, 2) drikker alkohol sjældnere end én gang om måneden og 3) drikker aldrig alkohol. Respondenter, der har svaret "Ved ikke" (n=9) er ekskluderet fra analysen.

4. Forældres holdninger til og bekymringer omkring deres barns alkoholforbrug

Forældres vurdering af deres barns alkoholforbrug

Figur 4.1.

- Størstedelen (92 %) af forældrene til børn, der *ikke drikker* alkohol (n=972), glæder sig over, at deres barn ikke drikker – heraf flere forældre til 13-14-årige end forældre til 15-16-årige (93 % mod 89 %).

Figur 4.2.

- Størstedelen (87 %) af forældrene, hvis barn drikker alkohol (n=748), vurderer deres barns alkoholforbrug som værende *passende*, mens 8 % af forældrene vurderer deres barns alkoholforbrug som værende *for højt*.
- 11 % af forældrene i Region Hovedstaden vurderer deres barns alkoholforbrug som værende *for højt*. Dette gælder for 5 % af forældrene i både Region Sjælland og Region Syddanmark.

Figur 4.3.

- Størstedelen (76 %) af forældrene, hvis barn har prøvet at drikke en hel genstand (n=815), mener, at deres barn drikker *mindre* end andre unge på samme alder, heraf flere mødre (80 %) end fædre (72 %).
- 1 % af både mødre og fædre mener, at deres barn drikker *mere* end andre unge på samme alder.

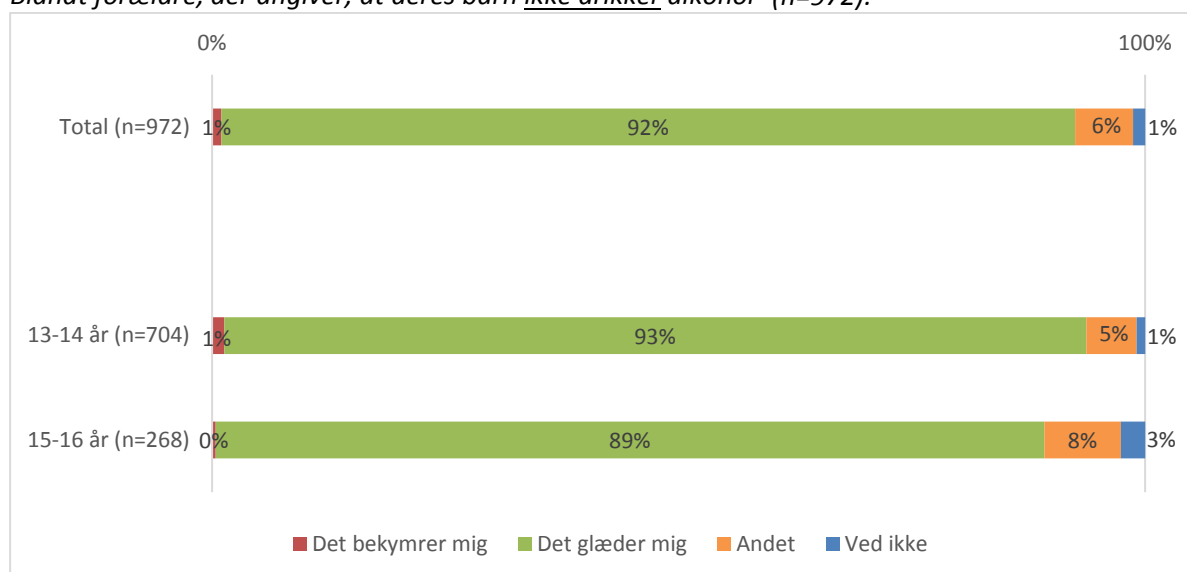
Forældres bekymringer omkring deres barns alkoholforbrug

Figur 4.4.

- 67 % af forældrene, hvis barn drikker alkohol (n=748), har ingen bekymringer omkring deres barns alkoholforbrug.
- 20 % af forældrene angiver, at de har bekymringer om risikoen for overfald, og 19 % har bekymringer om risikoen for ulykker.

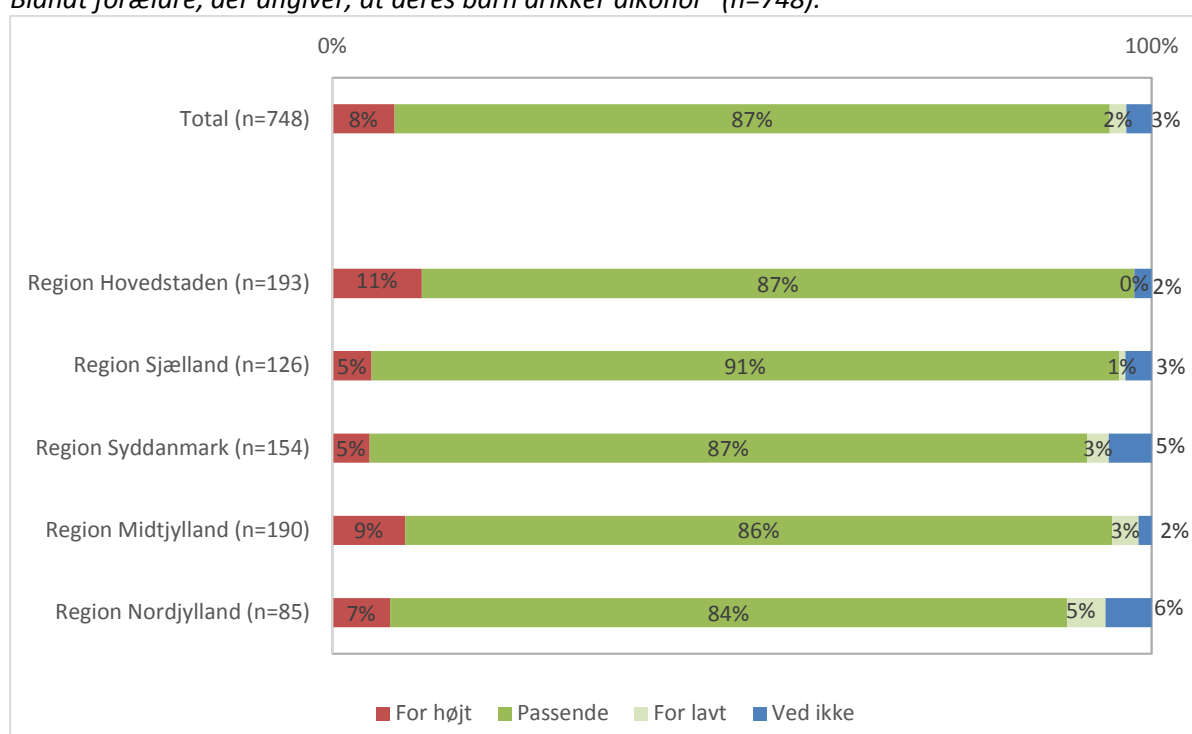
Forældres vurdering af deres barns alkoholforbrug

Figur 4.1. Hvordan har du det med, at dit barn ikke drikker alkohol?
Blandt forældre, der angiver, at deres barn ikke drikker alkohol⁴ (n=972).



*Ingen signifikant forskel på forældres køn, barns køn og på region.

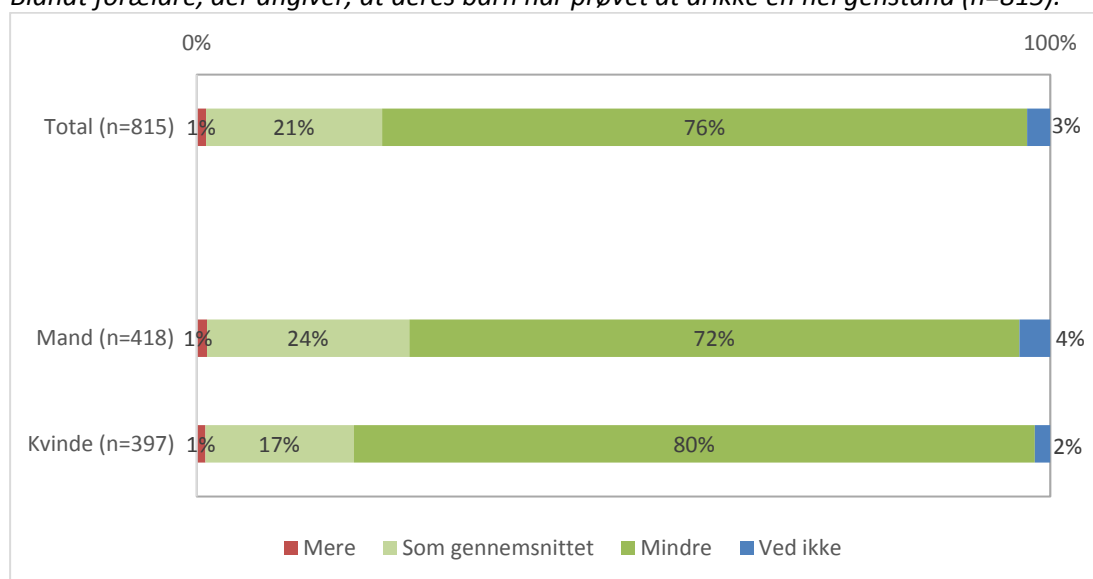
Figur 4.2. Hvordan vurderer du dit barns alkoholforbrug?
Blandt forældre, der angiver, at deres barn drikker alkohol* (n=748).



*Ingen signifikant forskel på forældres køn og barns køn og alder.

⁴ I kategorien "andet" nævnes blandt andet følgende holdninger til, at ens barn ikke drikker: 1) Det er godt, at barnet er bevidst om sundheden, 2) Det hverken glæder eller bekymrer, 3) Bekymring for om barnet holdes uden for fællesskabet, og 4) Bekymring for om barnet ofte skal forsvare sit valg over for omgivelserne.

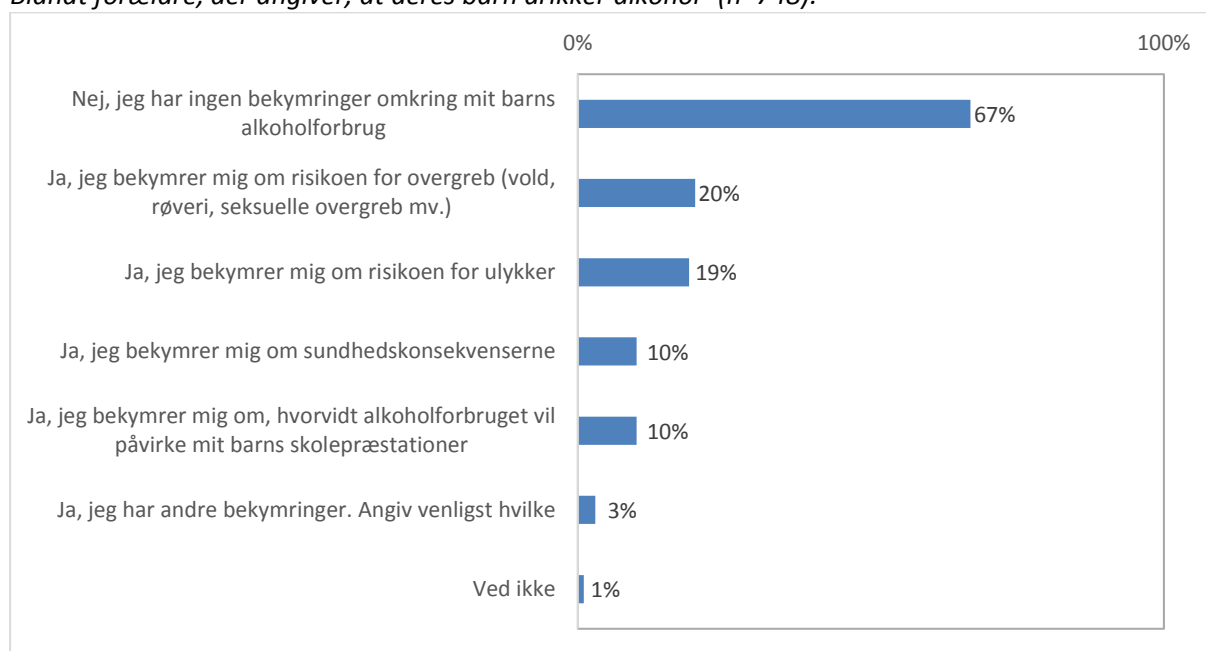
Figur 4.3. Hvor meget tror du, dit barn drikker i forhold til andre unge på samme alder? Blandt forældre, der angiver, at deres barn har prøvet at drikke en hel genstand (n=815).



*Ingen signifikant forskel på barns køn og alder og på region.

Forældres bekymringer omkring deres barns alkoholforbrug

Figur 4.4. Har du bekymringer omkring dit barns alkoholforbrug? Det var muligt at angive flere svar. Blandt forældre, der angiver, at deres barn drikker alkohol⁵ (n=748).



*Ingen signifikant forskel på forældres køn, barns køn og alder og på region.

⁵ I kategorien "Andre bekymringer" nævnes blandt andet følgende bekymringer omkring ens barns alkoholforbrug: 1) Risikoen for et fremtidigt alkoholmisbrug/overforbrug, 2) risikoen for manglende søvn og 3) risikoen for drikkepres fra venner.

5. Forældres indflydelse på deres barns alkoholforbrug

Forældres indflydelse på deres barns alkoholforbrug

Figur 5.1.

- 90 % af forældrene oplever at have indflydelse på deres barns alkoholforbrug, heraf flere af de, der er forældre til 13-14-årige, end de, der er forældre til 15-16-årige (94 % mod 87 %).
- 7 % af forældrene til 15-16-årige oplever ikke at have indflydelse på deres barns alkoholforbrug men vil gerne have det. Dette gælder tilsvarende for 3 % af forældrene til 13-14-årige.

Hvad gør forældre for at påvirke deres barns alkoholforbrug?

Figur 5.2.

- 74 % af de forældre, der angiver, at de har eller ønsker indflydelse på deres barns alkoholforbrug, svarer, at de gør noget for at påvirke deres barns alkoholforbrug. Det gælder for flere mødre (79 %) end fædre (69 %).

Figur 5.3.

De forældre, der angiver, at de gør noget for at påvirke deres barns alkoholforbrug (n=1.266), er blevet spurgt til, *hvad de gør for at påvirke deres barn til at drikke mindre alkohol*:

- Over halvdelen (57 %) angiver, at de taler med deres barn om hans/hendes alkoholforbrug.
- 51 % angiver, at de forsøger at være en rollemodel ved at begrænse eget alkoholforbrug.
- 51 % angiver, at de undlader at servere alkohol for deres barn.
- 48 % indgår aftaler med deres barn om hans/hendes alkoholforbrug.

Hvorfor mener nogle forældre, at de ikke har indflydelse på deres barns alkoholforbrug?

Figur 5.4.

Blandt forældre, der ikke oplever at have indflydelse på deres barns alkoholforbrug, men som gerne vil have det (n=91), angives følgende årsager til den manglende indflydelse:

- Barnet påvirkes i højere grad af venner end af forældrene (58 %).
- Barnet lytter ikke til forældrene (24 %).
- Barnet er gammel nok til selv at købe alkohol (24 %).

Hvorfor ønsker nogle forældre ikke at blande sig i deres barns alkoholforbrug?

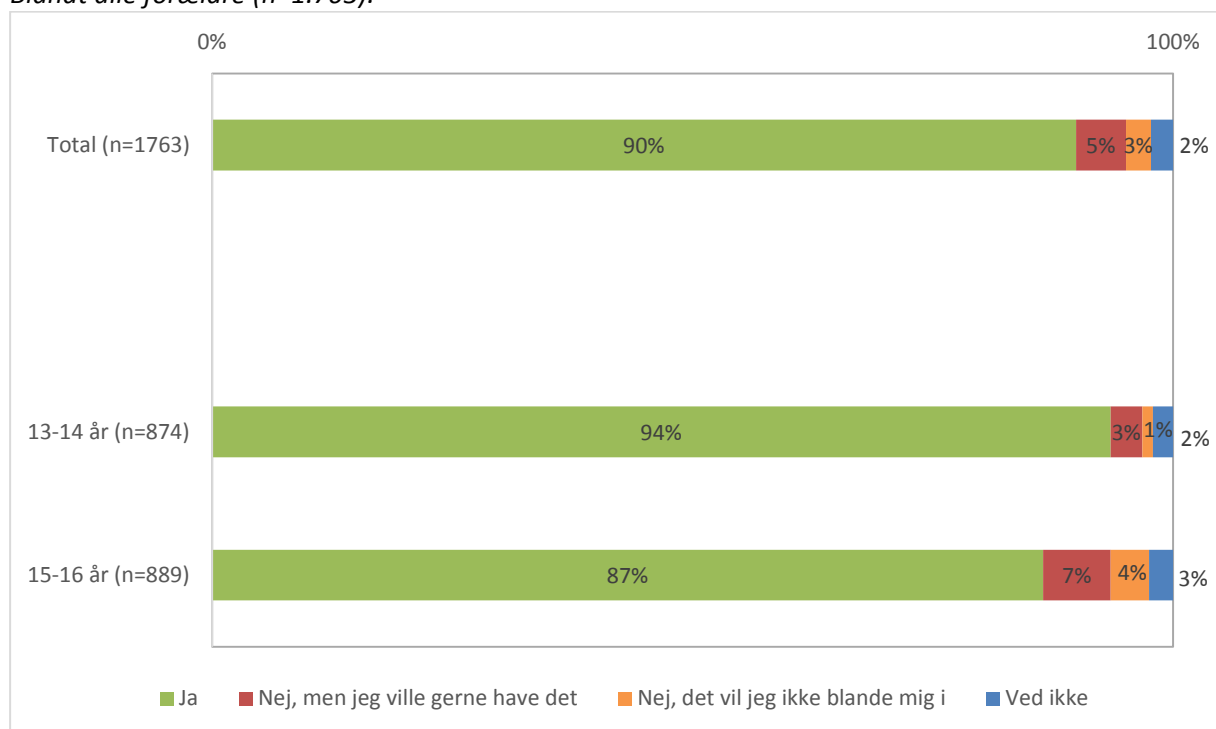
Figur 5.5.

Blandt forældre, der ikke oplever at have indflydelse på deres barns alkoholforbrug, og som ikke ønsker at blande sig i det (n=46), angives følgende årsager til den manglende lyst til at blande sig:

- Barnet er gammel nok til at tage ansvar for sig selv (33 %).
- Forælderen drikker selv for meget til at tillade sig at kommentere på barnets alkoholforbrug (9 %).

Forældres indflydelse på deres barns alkoholforbrug

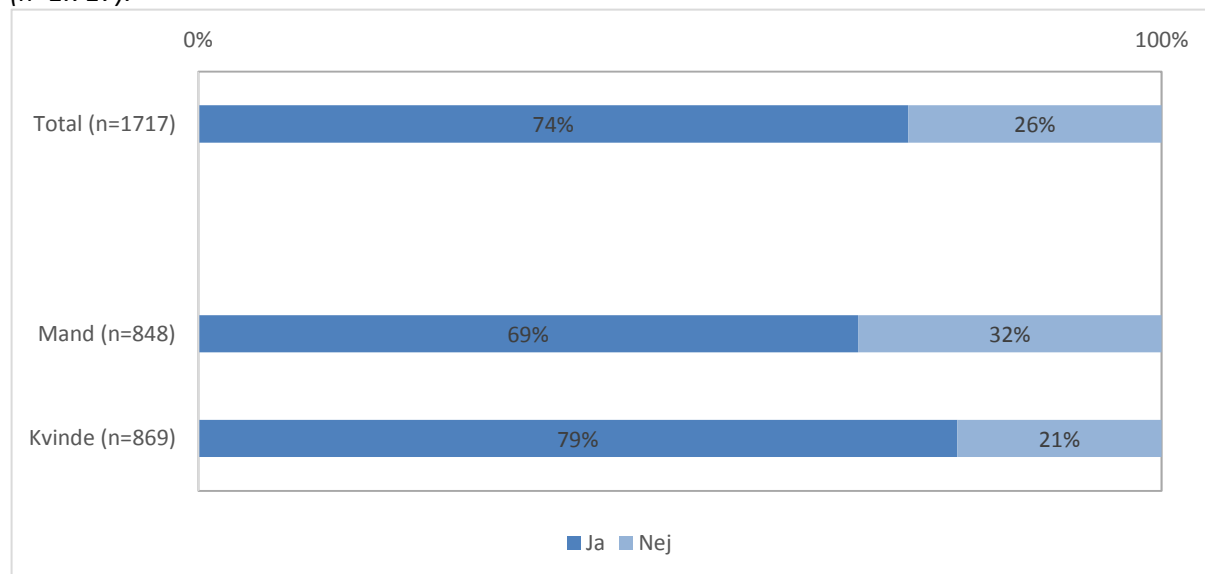
Figur 5.1. Oplever du, at du har indflydelse på dit barns alkoholforbrug?
Blandt alle forældre (n=1.763).



*Ingen signifikant forskel på forældres køn, barns køn eller på region.

Hvad gør forældre for at påvirke deres barns alkoholforbrug?

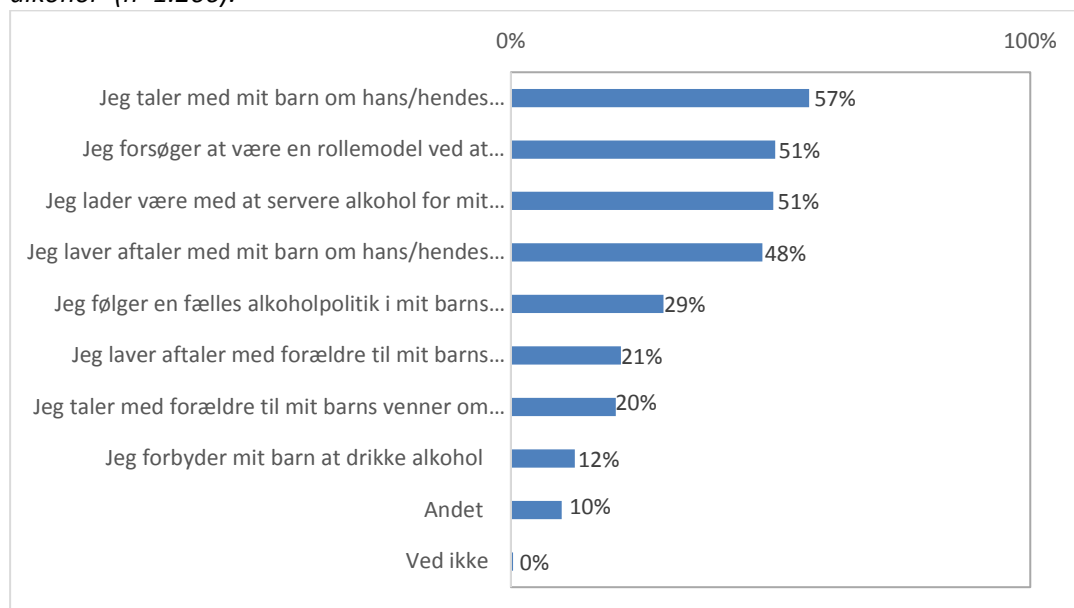
Figur 5.2. Gør du noget for at påvirke dit barn til at drikke mindre/ikke at drikke alkohol?
Blandt forældre, der angiver, at de har eller ønsker at have indflydelse på deres barns alkoholforbrug (n=1.717).



*Ingen signifikant forskel på barns køn og alder eller på region.

Figur 5.3. *Hvad gør du for at påvirke dit barn til at drikke mindre/ikke at drikke alkohol? Det var muligt at angive flere svar.*

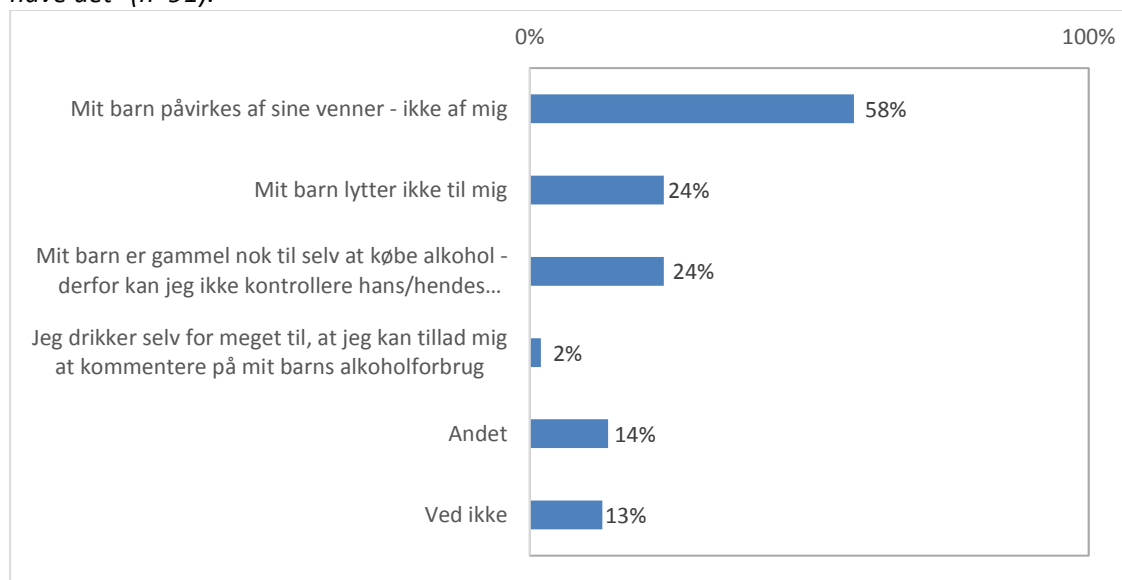
Blandt forældre, der angiver at gøre noget for at påvirke deres barn til at drikke mindre/ikke drikke alkohol⁶ (n=1.266).



Hvorfor mener nogle forældre ikke, de har indflydelse på deres barns alkoholforbrug?

Figur 5.4. *Hvad tror du, er årsagerne til, at du ikke har indflydelse på, hvor meget alkohol, dit barn drikker? Det var muligt, at angive flere svar.*

Blandt forældre, der angiver, at de ikke har indflydelse på deres barns alkoholforbrug, men gerne ville have det⁷ (n=91).



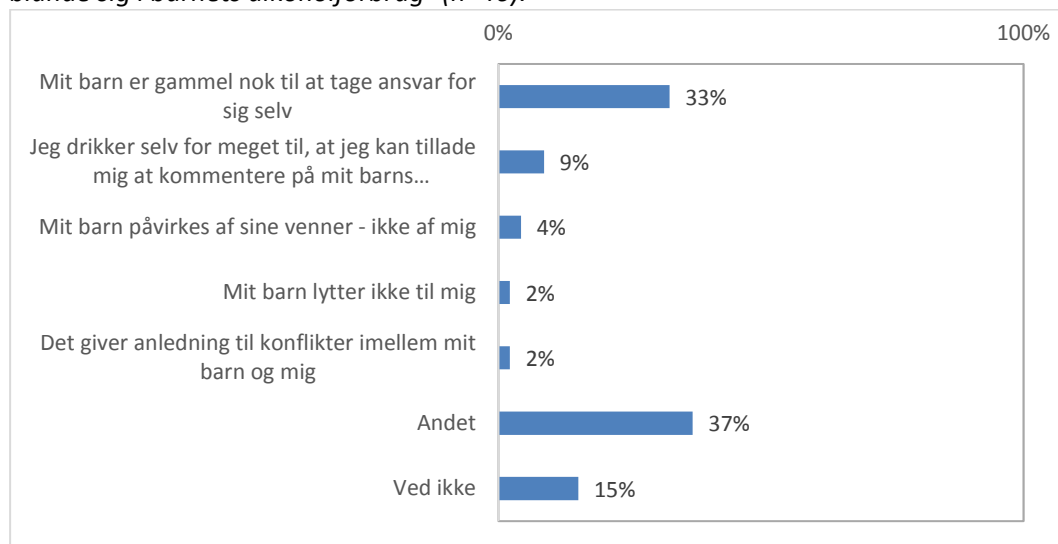
⁶ I kategorien "andet" nævnes blandt andet følgende metoder til at påvirke ens barns alkoholforbrug: 1) Argumenter om at klassekammerater ikke er begyndt at drikke, 2) Anvendelse af lovgivning som rettesnor, 3) Italesættelse af konsekvenser ved alkoholforbrug og 4) At undgå at blive fuld foran eget barn.

⁷ I kategorien "Andet" nævnes blandt andet følgende grunde til en følelse af manglende indflydelse på ens barns alkoholvaner: 1) Det er ikke nødvendigt at have indflydelse, 2) Andre regler om alkohol hos andre forældre gør det kompliceret og 3) Der kan ikke hamles op med påvirkningen fra skole, venner, søskende osv.

Hvorfor ønsker nogle forældre ikke at blande sig i deres barns alkoholforbrug?

Figur 5.5. *Hvorfor vil du ikke blande dig i, hvor meget alkohol, dit barn drikker? Det var muligt, at angive flere svar.*

Blandt forældre, der angiver, at de ikke har indflydelse på deres barns alkoholforbrug, og at de ikke vil blande sig i barnets alkoholforbrug⁸ (n=46).



⁸ I kategorien "Andet" nævnes blandt andet følgende grunde til ikke at ville blande sig i ens barns alkoholforbrug: 1) Så længe barnet har et alkoholforbrug på et fornuftigt niveau, kan han/hun selv bestemme, 2) Tillid til barnet og 3) Tiltro til at barnet er fornuftigt.

6. Forældres viden om sammenhængen mellem alkohol og kræft

Forældres viden om sammenhængen mellem alkohol og kræft

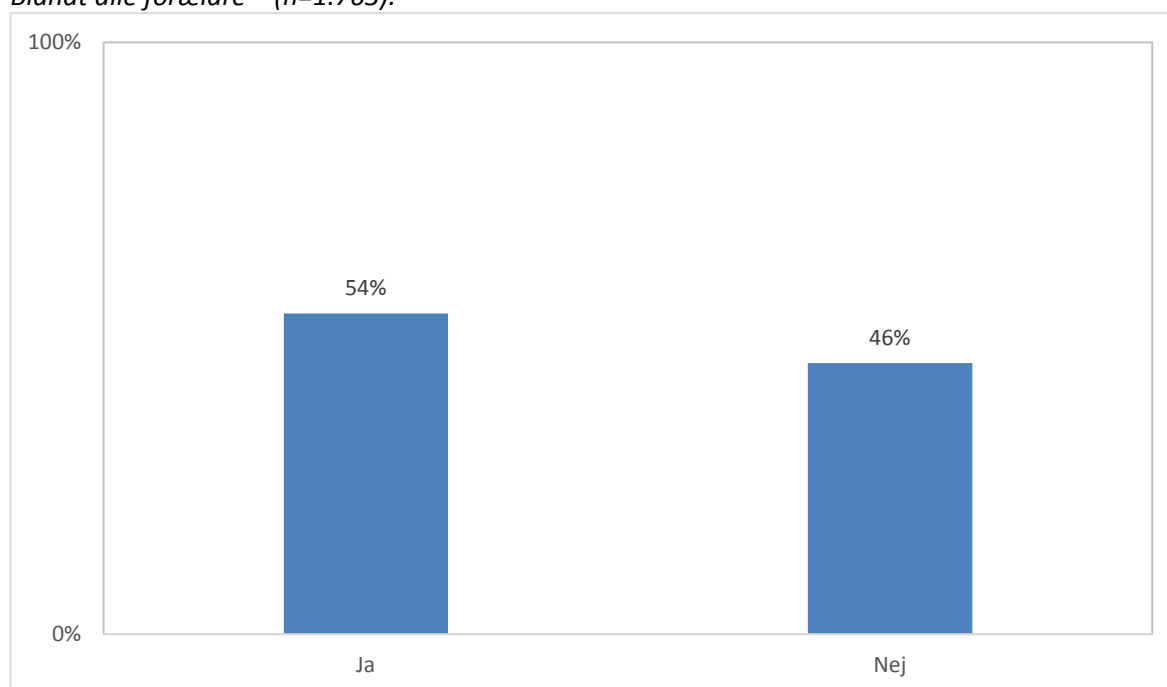
Respondenterne blev præsenteret for en række livsstilsfaktorer, herunder alkohol, fysisk aktivitet, solskoldninger mm., hvorefter de blev bedt om at sætte kryds ved de faktorer, de mener, der *øger* risikoen for kræft. Figur 6.1. viser fordelingen af forældre i forhold de, der (korrekt) har angivet alkohol som en risikofaktor for udvikling af kræft og de, der *ikke* har angivet alkohol som en risikofaktor.

Figur 6.1.

- 54 % af forældrene mener, at alkohol øger risikoen for kræft

Figur 6.1. Andelen af forældre, der hhv. mener, at alkohol øger risikoen for kræft og ikke mener, at alkohol øger risikoen for kræft.

Blandt alle forældre * (n=1.763).



* Ingen underanalyser da der hverken er signifikant forskel på forældres køn, barns køn og alder eller på region.

7. Metode

Denne rapport bygger på data fra en webbaseret spørgeskemaundersøgelse (CAWI⁹) blandt 1.763 danske forældre, som alle har mindst ét barn i alderen 13-16 år. Alle oplysninger om både forældre og deres børn er rapporteret af forældrene.

Data er indsamlet af analysebureauet Userneeds i perioden fra d. 21. september til d. 23. oktober 2015, og alle analyser er foretaget af analyseenheden i Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens 'Fuld af liv'-kampagne.

Repræsentativitet

Data er blevet indsamlet via kvoter, som er en sammensætning af data, f.eks. fædre med børn i alderen 13-14 år bosat i Region Hovedstaden, der svarer til den nationale sammensætning. Denne metode har sikret en national repræsentativ fordeling af respondenter i forhold til:

- Køn (mænd/kvinder),
- Barns alder (13-14 år/15-16 år),
- Region (Hovedstaden/Sjælland/Syddanmark/Midtjylland/Nordjylland).

Oplysninger om den nationale fordeling af de enkelte kvoter er hentet fra Danmarks Statistik. Det var tilladt, at de enkelte kvoter måtte afvige +/- 5 % i forhold til den nationale fordeling.

Aldersgruppen 13-16-årige er udvalgt på baggrund af 'Fuld af liv'-kampagnens målsætning om at udsætte unges alkoholdebut. Det er netop i denne alder, størstedelen af unge prøver at drikke alkohol for første gang (1).

Nedenstående tabel viser antallet af respondenter i undersøgelsen fordelt på forældres køn, barns alder og på region.

Tabel 7.1. Fordeling af respondenter

Table A2.1 Ordering of respondents											
	Region Hovedstaden		Region Sjælland		Region Syddanmark		Region Midtjylland		Region Nordjylland		
Forældres køn											
Børns alder	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	Total
13-14-årige	125	125	68	68	97	96	103	104	44	44	874
15-16-årige	124	124	69	69	99	98	106	106	46	48	889
Total	498		274		390		419		182		1.763

Rekruttering af respondenter

Forældre til børn i alderen 13-16 år er blevet rekrutteret via Userneeds' Danmarkspanel. De har fået tilsendt en mail med en invitation til undersøgelsen. Danmarkspanelet består af ca. 80.000 personer.

⁹ CAWI = Computer Assisted Web Interviewing

En del af respondenterne blev ikke rekrutteret direkte gennem Userneeds, men ved hjælp af to eksterne paneler YouGov og Toluna, da der ikke kunne rekrutteres et tilstrækkeligt antal respondenter alene gennem Userneeds' Danmarkspanel. De to eksterne paneler lever op til de samme kvalitetskrav som Userneeds' Danmarkspanel, men der kan alligevel være bias forbundet med at rekruttere respondenter fra forskellige paneler, f.eks. kan det ikke udelukkes, at samme respondent optræder flere gange i undersøgelsen.

Spørgeskemaet

Spørgeskemaet er udviklet af 'Fuld af Liv'-kampagnens evalueringsenhed og indeholder 41 spørgsmål. Der er i spørgeskemaet spurgt til følgende temaer:

- forældres kendskab og holdninger til unges alkoholforbrug generelt,
- forældres kendskab og holdninger til deres barns alkoholforbrug,
- forældres holdninger og bekymringer omkring deres barns alkoholforbrug,
- forældres viden om sammenhængen mellem alkohol og kræft.

Det er analyser af besvarelser af disse spørgsmål, der indgår i denne rapport.

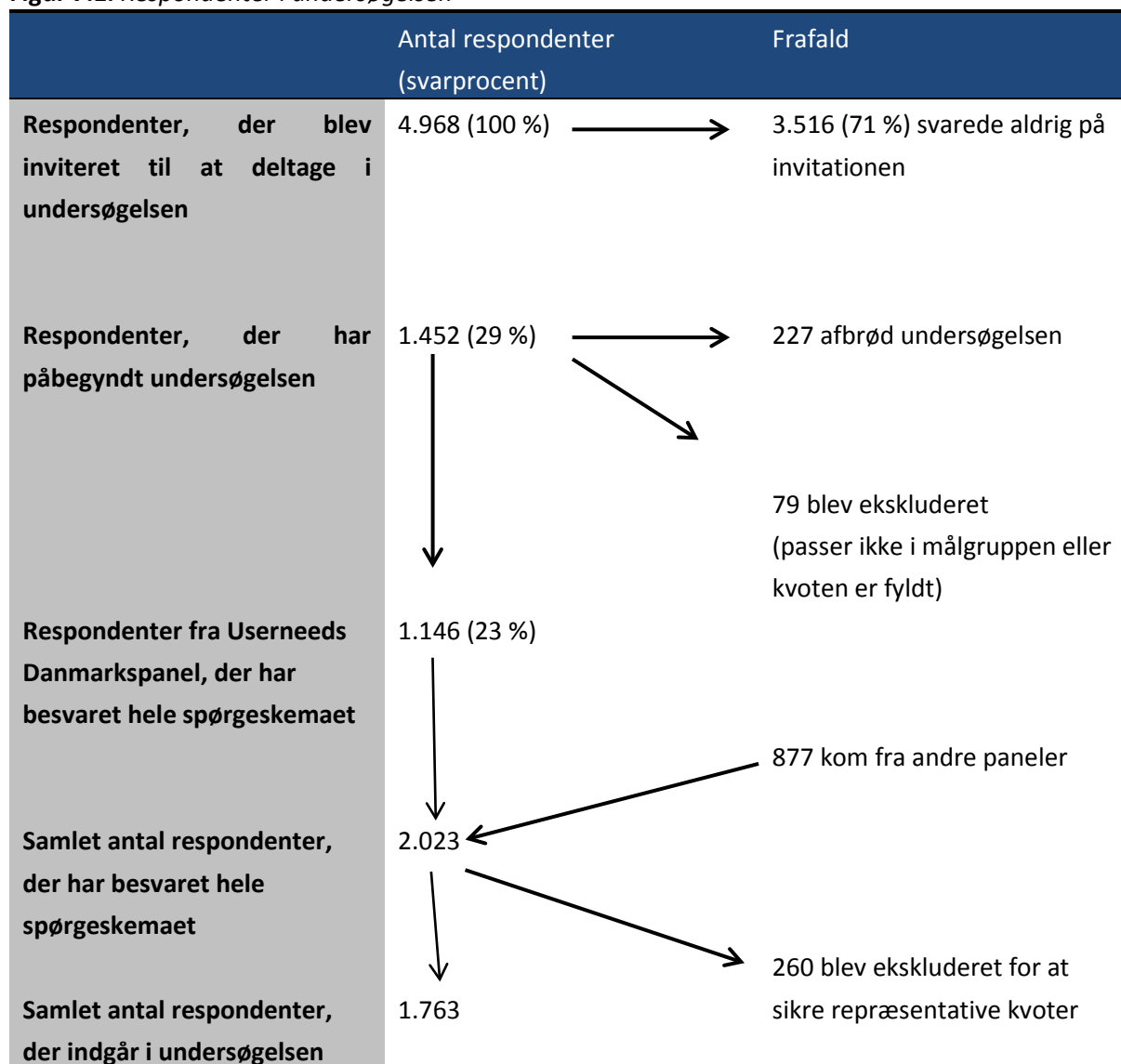
Derudover er forældrene blevet spurgt til deres kendskab til og holdninger til 'Fuld af liv'-kampagnen og til en forældreindsats, der kørte i efteråret 2015: "Dit barn – din alkoholholdning". Analyser af forældrenes besvarelser af disse spørgsmål bruges internt i 'Fuld af liv'-kampagnen til evaluering og forbedring af kampagnen og vil ikke blive offentliggjort. Spørgeskemaet er udviklet med udgangspunkt i et tidligere spørgeskema fra 'Fuld af liv'-kampagnen, som undersøgte 15-64-åriges holdninger til danske unges alkoholvaner. I dette skema blev de respondenter, der er forældre til mindst ét barn i alderen 11-17 år, også spurgt til deres holdninger omkring deres barns alkoholforbrug. Rapporten "Danskernes holdninger til unges alkoholvaner 2014" kan læses på www.fuldafliv.dk under "Rapporter og forskning".

Respondenter i undersøgelsen

Der blev i alt inviteret 4.968 personer fra Userneeds Danmarkspanel til undersøgelsen. Af disse er 3.516 (71 %) blevet ekskluderet, fordi de aldrig besvarede invitationen. Af de inviterede har 1.452 respondenter påbegyndt spørgeskemaet (29 %). Blandt dem, som har påbegyndt undersøgelsen, er 227 blevet ekskluderet, fordi de har afbrudt undersøgelsen, før de var igennem alle spørgsmål, mens 79 er blevet ekskluderet, fordi de enten ikke har passet ind i målgruppen (forældre til 13-16-årige) eller fordi den kvote, som de passede ind i, allerede var fyldt. 1.146 respondenter (23 %) har færdiggjort undersøgelsen. Herefter er der kommet 877 interviews ind fra andre paneler (YouGov og Toluna), fordi det ikke var muligt at fylde kvoterne op ved hjælp af Userneeds Danmarkspanel inden for dataindsamlingsperioden. Det giver et samlet datasæt på 2.023 respondenter. For at sikre repræsentative kvoter er der til sidst frasorteret 260 respondenter, hvilket giver et endeligt datasæt på 1.763 respondenter. Målet var at nå 2.000 besvarelser, der var repræsentative ift. køn, alder og region, men fordi undersøgelsen også var en kampagneevaluering, var dataindsamlingsperioden ikke

lang nok til at nå helt derop. Der måtte ikke gå for lang tid fra forældreindsatsen "Dit barn – din alkoholholdning" havde kørt, til forældrene blev spurgt til deres kendskab til indsatsen.

Figur 7.1. Respondenter i undersøgelsen



Bortfaldsproblematikker ved webundersøgelser

Webbaserede undersøgelser bliver oftere og oftere anvendt til indsamling af data til befolkningsrepræsentative undersøgelser. Denne slags undersøgelser er nyere end undersøgelser udsendt via posten og telefoniske undersøgelser. Webbaserede undersøgelser har visse fordele, men også nogle ulemper. En fordel ved webundersøgelser er, at de både er billigere og hurtigere at gennemføre end undersøgelser via post eller telefon. Dog bliver svarprocenten for webundersøgelser generelt lavere end ved andre former for undersøgelser (16).

En ulempe ved webundersøgelser er, at webpaneler har en vis indbygget skævhed. Paneler består i udpræget grad af informationssøgende og nysgerrige personer, og generelt er der forholdsmæssigt få

medlemmer blandt ældre, social dårligt stillede, kortuddannede og personer med anden etnisk herkomst end dansk. Hvis forældre, der eksempelvis er informationssøgende og nysgerrige, har et andet syn på unges alkoholvaner end andre forældre, kan deres holdninger måske fylde forholdsmæssigt mere i rapporten end i virkeligheden.

Ud over skævheden i det adspurgte panel, kan der også være en skævhed i, hvem fra panelet, der vælger at besvare et spørgeskema om viden om og holdninger til unges alkoholvaner. Nogle forældre kan anse det som irrelevant at svare på et spørgeskema om unge og alkohol, hvis deres barn ikke drikker alkohol, og andre forældre kan opleve det som ubehageligt at besvare spørgeskemaet, hvis deres barn har et problematisk alkoholforbrug. Der er imidlertid ikke nogen oplysninger om de personer, der ikke har besvaret spørgeskemaet, og det er derfor ikke muligt, via en bortfaldsanalyse, at undersøge, hvad der kendetegner denne persongruppe. Når data indsamles via kvoter, som det er tilfældet i denne undersøgelse, sikres det imidlertid, at det ønskede antal besvarelser fra bestemte persongrupper (i forhold til køn, barns alder og region) kan opnås. Det gør bortfaldsproblematikken mindre alvorlig i denne undersøgelse, selvom den stadig er eksisterende.

Statistiske analyser

Alle statistiske analyser er foretaget i PASW Statistics 18 (SPSS Inc.). For at teste, om en sammenhæng mellem to variable er statistisk signifikant, anvendes χ^2 -tests. En p-værdi på $<0,05$ betragtes som signifikant. I rapporten præsenteres signifikante forskelle i forhold til forældres køn, barns køn og alder samt region. I undersøgelsen ses der især forskelle, når der kigges på barnets alder og forældrenes køn.

Spørgsmål til undersøgelsen?

Spørgsmål til undersøgelsen, datagrundlag, metode mv. kan rettes til analyse- og evalueringskonsulent Christine Lind Behrens (behrens@cancer.dk) fra Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens 'Fuld af Liv'-kampagnens evalueringsenhed.

Litteratur

1. Schiøth C, Krarup AF, Behrens CL. *Unges alkoholvaner i Danmark 2014 - en kortlægning*. Kræftens Bekæmpelse. 2014.
2. Størup M, Hjalsted B, Falk J, Finke K, Sandø N. *Forebyggelsespakke - Alkohol*. 1 ed. København: Sundhedsstyrelsen; 2012.
3. Broholm K. *Alkohol og Helbred*. København: Sundhedsstyrelsen, 2008.
4. Eliassen M, Becker U, Gronbaek M, Juel K, Tolstrup JS. *Alcohol-attributable and alcohol-preventable mortality in Denmark: an analysis of which intake levels contribute most to alcohol's harmful and beneficial effects*. EurJEpidemiol. 2014;29(1):15-26.
5. WHO, Team MoSA. *Global Status Report on Alcohol and Health 2014*. Geneva, Switzerland: WHO; 2014.
6. WHO I. *Alcohol drinking (IARC monographs on the evaluation of the carcinogenic risks to humans)*. 1988;44.
7. Schutze M, Boeing H, Pischon T, Rehm J, Kehoe T, Gmel G, et al. *Alcohol attributable burden of incidence of cancer in eight European countries based on results from prospective cohort study*. BMJ. 2011;342:d1584.
8. Bonomo Y. *Early onset of drinking increases alcohol use in adulthood*. EvidBasedMentHealth. 2005;8(4):98.
9. Pitkänen T, Lyyra A, Pulkkinen L. *Age of onset of drinking and the use of alcohol in adulthood: a follow-up study from age 8–42 for females and males*. Addiction (Abingdon, England). 2005;100.
10. Grant BF, Stinson FS, Harford TC. *Age at onset of alcohol use and DSM-IV alcohol abuse and dependence: a 12-year follow-up*. JSubstAbuse. 2001;13(4):493-504.
11. Hingson RW, Heeren T, Winter MR. *Age at drinking onset and alcohol dependence: age at onset, duration, and severity*. ArchPediatrAdolescMed. 2006;160(7):739-46.
12. McCambridge J, McAlaney J, Rowe R. *Adult consequences of late adolescent alcohol consumption: a systematic review of cohort studies*. PLoSMed. 2011;8(2):e1000413.
13. Hibell B, Guttormsson U, Ahlström S, Balakireva O, Bjarnason T, Kokkevi A, et al. *The 2011 ESPAD Report - Substance Use among Students in 36 European Countries*. 2012. Report No.
14. Christensen AS, Behrens CL, Schiøth C, Jensen MP. *Forældres betydning for deres børns alkoholforbrug - En systematisk litteraturgennemgang*. Kræftens Bekæmpelse. 2016.
15. Bendtsen P, Mikkelsen SS, Tolstrup JS. *Ungdomsprofilen 2014 - Sundhedsadfærd, helbred og trivsel blandt elever på ungdomsuddannelser*. København: Statens Institut for Folkesundhed (SIF), 2015.
16. Dobrow MJ, Orchard MC, Golden B, Holowaty E, Paszat L, Brown AD, et al. *Response audit of an Internet survey of health care providers and administrators: implications for determination of response rates*. JMedInternetRes. 2008;10(4):e30.

I denne rapport kortlægges forældres viden, holdninger og adfærd når det kommer til unges alkoholvaner 2015. Rapporten er baseret på en webbaseret spørgeskemaundersøgelse blandt 1.763 forældre, som alle har mindst ét barn i alderen 13-16 år. Forældre, der indgår i undersøgelsen, får både spørgsmål til unges alkoholvaner generelt og spørgsmål til deres egne børns alkoholvaner.

Undersøgelsen er nationalt repræsentativ i forhold til køn, alder og region.

I rapporten kortlægges blandt andet forældre til 13-16-åriges:

- Viden om og holdninger til danske unges alkoholforbrug generelt
- Kendskab til deres eget barns alkoholforbrug
- Holdninger til og bekymringer omkring deres barns alkoholforbrug
- Indflydelse på deres barns alkoholforbrug
- Viden om sammenhængen mellem alkohol og kræft

Rapporten er udarbejdet af evalueringsenheden hos Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens alkoholkampagne 'Fuld af Liv'.

Fuld af liv
Kræftens Bekæmpelse og
TrygFondens alkoholkampagne
Strandboulevarden 49
2100 København Ø
Tlf.: 35 25 75 00

TrygFonden

